

Številka: 018-062/2026-10

Datum: 10. 6. 2026

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Marka Medveda, kot predsednika senata, ter Igorja Luzarja in mag. Zlate Jerman, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Izdelava projektne dokumentacije za ureditev interpretacijskega centra Natura 2000 Vila Rafut v Novi Gorici«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja Projekt, d.d., Nova Gorica, Kidričeva ulica 9A, Nova Gorica (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Mestna občina Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, Nova Gorica (v nadaljevanju: naročnik), dne 10. 6. 2026

odločila:

1. Zahtevk za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po odprtem postopku, je bilo dne 30. 1. 2026 objavljeno na portalu javnih naročil pod št. objave JN000585/2026-EUe16/01 in v Uradnem listu EU pod št. objave 69180-2026.

Naročnik je z odločitvijo o oddaji naročila z dne 19. 3. 2026 (v nadaljevanju: prva odločitev o oddaji naročila) oddal javno naročilo ponudniku ARREA, d.o.o., Kolarjeva ulica 58, Ljubljana (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). To odločitev je naročnik z namenom odprave nezakonitosti razveljavil in vrnil postopek v fazo pregleda in ocenjevanja ponudb.

Naročnik je dne 14. 4. 2026 sprejel in na Portalu javnih naročil objavil odločitev o oddaji javnega naročila (dokument št. 430-43/2026-28), s katero je javno naročilo (ponovno) oddal izbranemu ponudniku. Iz izpostavljene odločitve izhaja, da je naročnik ponudbo izbranega ponudnika, ki se je glede na merilo za oddajo javnega naročila uvrstila na prvo mesto, ocenil za dopustno.

Zoper navedeno odločitev je vlagatelj z vlogo z dne 24. 4. 2026 vložil zahtevek za revizijo, v katerem predlaga razveljavitev odločitve o oddaji javnega naročila ter povrnitev stroškov pravnega varstva. Vlagatelj navaja, da naročnik ni zagotovil transparentnega postopka in enakopravne obravnave ponudnikov, da pri izbranemu ponudniku ni preveril izpolnjevanja pogojev za sodelovanje na objektivni in objektivno preverljiv način ter da je izbranemu ponudniku dopustil nedovoljene spremembe ponudbe.

1. Naročnik je kot ustrezna sprejel referenčna potrdila v italijanskem jeziku, čeprav v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni navedel nobenega jezika (razen slovenskega jezika), ki bi bil zanj sprejemljiv in za katerega ne bo zahteval prevodov. Očitno je, da naročnik razume italijanski jezik, kar pa ne velja za druge ponudnike in Državno revizijsko komisijo. Ravnanje naročnika onemogoča učinkovito presojo izpolnjevanja pogojev, kar predstavlja kršitev načela transparentnosti in načela enakopravne obravnave ponudnikov, saj ni mogoče ugotoviti, ali predložena dokazila izbranega ponudnika ustrezajo zahtevam naročnika.
2. Naročnik ni razpolagal z dokazi, da izbrani ponudnik izpolnjuje pogoje glede tehnične sposobnosti gospodarskega subjekta in strokovnega kadra. Izbrani ponudnik je reference izkazoval s projekti, izvedenimi v Republiki Italiji, pri čemer ni izkazano, da izdelana projektna dokumentacija ustreza projektni dokumentaciji za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD) in projektni dokumentaciji za izvedbo gradnje (PZI), kot ju opredeljuje slovenska zakonodaja. Italijanski sistem projektne dokumentacije ne pozna neposrednih ekvivalentov teh dokumentacij, zato je navedba kratic DGD in PZI v referenčnih potrdilih zavajajoča. Brez prevodov in vsebinske analize predloženih dokumentov naročnik ni mogel preveriti njihove ustreznosti. Nejasno je tudi izpolnjevanje zahteve glede izdelave projektne dokumentacije za objekt s statusom kulturne dediščine, saj četudi iz predloženega referenčnega potrdila izbranega ponudnika izhaja, da ima referenčni objekt status kulturne dediščine (*»status di bene culturale«*), pa iz predložene pogodbe izhaja, da gre za objekt *»sotto la tutela dei beni architettonici«*, kar pa ni nujno status kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Enako velja glede izpolnjevanja pogojev glede nominiranega kadra, ki je v naknadno predloženih dokumentih podpisan kot *»Progetto definitivo Architettura«* in *»Progetto esecutivo Architettura«*, kar samo po sebi ne dokazuje, da je bila ta oseba vodja projekta, pač pa dokazuje zgolj, da je bila odgovorna za dokumentacijo s področja arhitekture. Naročnik zato niti po dopolnitvi ponudbe ni razpolagal z dokazilom, da nominirani kader izpolnjuje zahteve naročnika. Ker naročnik obstoja in vsebine podatkov in navedb iz ponudbe izbranega ponudnika ni preveril, je opustil dolžnost, ki mu jo nalaga drugi odstavek 89. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3).
3. Naročnik je izbranemu ponudniku v pozivu na dopolnitev ponudbe sugeriral zamenjavo referenčnih potrdil, čeprav zamenjava referenc po poteku roka za oddajo ponudb ni dopustna. Izbrani ponudnik je v dopolnitvi ponudbe predložil dodatno referenčno potrdilo za gospodarski subjekt in za kader za referenčni posel Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu (ki ni potrjeno s strani referenčnega naročnika in ne vsebuje vrednosti projektne dokumentacije, zato z njim ni izkazano izpolnjevanje pogojev) in za referenčni posel Prenova Švicarije v Ljubljani.
4. Naročnik je izbranemu ponudniku dopustil samoiniciative posege v ponudbo, ki po svoji naravi presegajo okvir dopustnih pojasnil in dopolnitev ter po vsebini pomenijo nedovoljeno vsebinsko spremembo ponudbe. Izbrani ponudnik je popravil ponudbo v delu, ki se nanaša na odstotek pogodbenih del, ki bo oddan v podizvajanje, višino finančnega zavarovanja ter na podatek glede sodelovanja z drugimi gospodarskimi subjekti. Omenjenih popravkov ni mogoče opredeliti kot *»očitnih pisnih napak«*, saj posegajo v samo vsebino ponudbe, in niso

objektivno preverljivi. Izbrani ponudnik je prvotno predložil finančno zavarovanje v višini, ki je bilo nižje od zahtevanega. Naknadno popravljene znesek menične izjave ne izkazuje stanja, ki bi obstajalo že ob oddaji ponudbe, temveč pomeni njegovo naknadno oblikovanje. Enako velja glede spremembe deležev podizvajalcev in podatkov v ESPD.

Naročnik je s sklepom z dne 7. 5. 2026 zavrnil zahtevek za revizijo in vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

1. V dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila je predložitev ponudbe v tujem jeziku predvidena kot pomanjkljivost ponudbe le, če naročnik ne razume jezika, v katerem je ponudba predložena. Ker je naročnik razumel navedbe v italijanskem jeziku v ponudbi izbranega ponudnika, slednjega ni pozval na prevode.
2. Iz referenčnih potrdil, priloženih v ponudbi izbranega ponudnika, izhaja, da je izbrani ponudnik izdelal dokumentacijo, na podlagi katere je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje (*«documentazione per l'ottenimento del permesso di costruire – DGD»*), in projekt za izvedbo (*«documento esecutivo – PZI»*) za objekt s statusom kulturne dediščine (*«edificio con status di bene culturale»*). Sporna referenca, pridobljena v Republiki Italiji, je po vsebini enakovredna zahtevani referenci, saj je zahtevani DGD po vsebini primerljiv z italijanskim *«progetto definitivo»*, PZI s *«progetto esecutivo»*, status *«bene culturale»* v Republiki Italiji pa je primerljiv s statusom kulturne dediščine v Sloveniji. Iz predloženega referenčnega potrdila in dopolnitve izbranega ponudnika izhaja, da je nominirani kader (tj. oseba M.Z.) nastopal v vlogi odgovorne vodje projekta (*«responsabile del progetto»* in *«Capogruppo e coordinamento»*).
3. Ker so v ponudbi izbranega ponudnika priglašene reference skladne z zahtevami, naročnik naknadno priglašeni referenčni poslovi pri presoji ponudbe izbranega ponudnika ni upošteval.
4. Naročnik izbranega ponudnika ni pozval na popravilo ponudbe v delu, ki se nanaša na navedbo odstotka del, oddanih v podizvajanje, na višino finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in na podatek o sodelovanju z drugimi subjekti. Napake v izpostavljenih delih je naročnik štel kot nebitne napake, saj so pravilni podatki razvidni iz drugih delov ponudbe izbranega ponudnika.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 8. 5. 2026 odstopil dokumentacijo iz postopka javnega naročanja in dokumentacijo iz predrevizijskega postopka.

Vlagatelj v vlogi z dne 12. 5. 2026, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, vztraja pri revizijskih navedbah in dodaja, da se revizijske navedbe ne nanašajo na vprašanje, ali naročnik razume italijanski jezik, temveč na dejstvo, da naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni vnaprej določil, v katerih tujih jezikih lahko ponudniki predložijo ponudbo. Vlagatelj naročnikove navedbe o domnevni ustreznosti dokumentacije, ki jo je predložil izbrani ponudnik, označuje za neresnične, saj če bi bil naročnik prepričan o njeni ustreznosti, izbranega ponudnika ne bi pozval k dopolnitvi ponudbe s predložitvijo dodatnih dokazil. Tudi dejstvo, da je naročnik dopustil zamenjavo referenc vzbuja dvom v ustreznost prvotno predloženih referenčnih potrdil in potrjuje vlagateljeve trditve o neizpolnjevanju pogojev. Vlagatelj vztraja, da popravilo ponudbe v delu, ki se nanaša na delež del, oddanih v podizvajanje, na podatek o sodelovanju z drugimi subjekti in na višino finančnega zavarovanja, ni objektivno preverljiva in pomeni vsebinsko spremembo ponudbe.

Izbrani ponudnik v vlogi z dne 25. 5. 2026 (vloženi potem, ko ga je Državna revizijska komisija z dopisom št. 018-062/2026-4 z dne 20. 5. 2026 seznanila z možnostjo opredelitve do revizijskih navedb) predlaga zavrnitev zahtevka za revizijo.

Vlagatelj v vlogi z dne 2. 6. 2026, s katero se je opredelil do navedb izbranega ponudnika, vztraja pri revizijskih navedbah in dodaja, da za imenovani kader ni izkazano, da je (bil) vpisan v pristojno zbornico v Italiji.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, izpodbijano odločitev o oddaji javnega naročila in ponudbo izbranega ponudnika, vključno s pozivom naročnika z dne 7. 4. 2026 in z njim povezanim odgovorom izbranega ponudnika. Po pregledu navedene dokumentacije ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med strankama je sporno, ali je naročnik ravnal skladno z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in določbami ZJN-3, ko je ponudbo izbranega ponudnika, ki se je glede na merilo za oddajo javnega naročila uvrstila na prvo mesto, ocenil za dopustno in posledično javno naročilo oddal izbranemu ponudniku.

Dopustna ponudba je ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika (29. točka drugega odstavka 2. člena ZJN-3). Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 sme naročnik javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila) odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita več kršitev pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika, in sicer (1) da je sprejel referenčna potrdila v italijanskem jeziku, (2) da ni preveril podatkov, vezanih na izpolnjevanje referenčne zahteve za gospodarski subjekt in kader, (3) da je omogočil nedopustno spremembo ponudbe v delu, ki se nanaša na reference, in (4) da je sprejel samoiniciativno popravo ponudbe izbranega ponudnika, ki presega dopustne posege v ponudbo.

1. Glede jezika ponudbe

Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita, da je sprejel referenčna potrdila izbranega ponudnika v tujem (italijanskem) jeziku, čeprav v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, da lahko ponudniki predložijo ponudbo v italijanskem jeziku

Med strankama je nesporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v ponudbo izbranega ponudnika, da je izbrani ponudnik v ponudbo predložil dve referenčni potrdili v tujem (italijanskem) jeziku in da naročnik izbranega ponudnika ni pozval na prevod tega dela ponudbene dokumentacije v slovenski jezik. Med strankama pa je sporno, ali je bil naročnik, glede na določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, upravičen (brez pozivanja na prevode) sprejeti referenčna potrdila v italijanskem jeziku.

Pravila glede uporabe jezika je naročnik določil v točki 2.8. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, in sicer:

»Na podlagi 36. člena ZJN-3 postopek javnega naročanja poteka v slovenskem jeziku. Naročnik lahko v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi, da smejo ponudniki svoje ponudbe predložiti delno ali v celoti v tujem jeziku, zlasti v delu, ki se nanaša na tehnične značilnosti, kakovost in tehnično dokumentacijo, kot so na primer prospekti, propagandni ter tehnični material in drugo. V izjemnih primerih, kadar ne obstaja dovolj ustrezno slovensko izrazoslovje na specifičnem tehničnem področju ali kadar to zahteva predmet javnega naročila, lahko naročnik pripravi dokumentacijo ali del dokumentacije v tujem jeziku. Če naročnik dovoli, da ponudnik predloži del ponudbene dokumentacije v enem od uradnih jezikov Evropske unije ali drugem tujem jeziku, mora naročnik navesti, v katerem jeziku in za kateri del ponudbe gre.

Za presojo spornih vprašanj se vedno uporablja ponudba oziroma njen uradni prevod v slovenskem jeziku, če pa je bila dokumentacija ali del dokumentacije podan samo v tujem jeziku, pa tuji jezik.

Ne glede na določbo te dokumentacije, da postopek javnega naročanja poteka v slovenskem jeziku, bo naročnik morebitno dejstvo predložitve ponudbene dokumentacije v tujem jeziku štel kot pomanjkljivost ponudbe zgolj v primeru, če jezika, v katerem je predložen dokument, ne razume. V takšnem primeru bo od ponudnika zahteval, da se del ponudbe, ki ga naročnik ne razume, prevede v slovenski jezik, na stroške ponudnika, v razumnem roku, ki bo praviloma znašal pet delovnih dni«.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v citirani določbi predvidel, da postopek javnega naročanja poteka v slovenskem jeziku, iz česar izhaja, da so bili ponudniki dolžni ponudbo predložiti v slovenskem jeziku. Za primer nespoštovanja te zahteve je naročnik v citirani določbi predvidel svoja nadaljnja ravnanja, in sicer, (1) če po ponudba predložena v jeziku, ki ga naročnik razume, ponudbe ne bo štel za pomanjkljivo in jo bo brez pozivanja na prevode sprejel, (2) če pa bo ponudba v jeziku, ki ga naročnik ne razume, jo bo štel za pomanjkljivo in bo ponudnika pozval na prevode.

Vlagatelj z navedbami, da bi naročnik moral v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila jasno navesti, katere jezike razume (in kateri del ponudbe je lahko v teh tujih jezikih), v tem postopku pravnega varstva ne more uspeti. Če je vlagatelj menil, da je sporna določba dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zaradi odsotnosti konkretizacije tujih jezikov, ki jih naročnik razume, oblikovana v nasprotju z načelom transparentnosti in načelom enakopravne obravnave ponudnikov, ter naročniku omogoča naknadno subjektivno presojo, bi moral zahtevek za revizijo vložiti v rokih, kot izhajajo iz prvega in drugega odstavka 25. člena ZPVPJN. V predmetnem postopku pravnega varstva glede na stopnjo postopka (tj. po poteku roka za predložitev ponudb) in glede na tretji odstavek 25. člena ZPVPJN (ki določa, da vlagatelj po preteku roka, določenega za predložitev ponudb, ne more navajati kršitev, ki so mu bile ali bi mu morale biti znane pred potekom tega roka, razen če to dopušča ZPVPJN in v primerih, ko dokaže, da zatrjevanih kršitev objektivno ni bilo mogoče ugotoviti pred tem rokom) vsebinska presoja revizijskih navedb, ki se nanašajo na vsebino dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni več mogoča. V zvezi z navedbami vlagatelja, da drugi ponudniki in Državna revizijska komisija (najbrž) ne razumejo italijanskega jezika (pri čemer vlagatelj ne zatrjuje, da je on tisti subjekt, ki ne razume italijanskega jezika in posledično ne more preveriti, ali predložena dokazila izpolnjujejo zahteve dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila), gre pojasniti, da je glede na fazo postopka mogoča le še presoja, ali je naročnik pri pregledu prejetih ponudb oz. ponudbe izbranega ponudnika, ravnal v skladu z zahtevami glede uporabe jezika, ki jih je določil v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Upošteva se točko 2.8. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila je pri presoji naročnikovega ravnanja, ko je brez pozivanja na prevode sprejel ponudbo izbranega ponudnika,

ki je deloma v italijanskem jeziku, pravno odločilno dejstvo, ali naročnik razume italijanski jezik – če naročnik italijanski jezik razume, je bil (skladno s točko 2.8. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) upravičen brez pozivanja na prevode sprejeti ponudbo izbranega ponudnika, če pa naročnik italijanskega jezika ne razume, je bil dolžan izbranega ponudnika pozvati na prevode. Da naročnik ne razume italijanskega jezika (torej jezika, v katerem so referenčna potrdila, predložena v ponudbi izbranega ponudnika), vlagatelj v postopku pravega varstva ne zatrjuje. Nasprotno, vlagatelj zatrjuje, da *»očitno je, da naročnik italijanski jezik razume«*, in tudi ne nasprotuje naročnikovim navedbam, da razume italijanski jezik; v vlogi z dne 12. 5. 2026 pa celo navaja, da se njegov očitok ne nanaša na vprašanje, ali naročnik razume italijanski jezik. Upošteva vlagateljevo trditveno podlago, ob hkratnem naročnikovem zatrjevanju, da razume italijanski jezik, zato ni mogoče zaključiti, da naročnik italijanskega jezika ne razume, posledično pa tudi ni mogoče pritrditi vlagateljevemu (pravnemu) zaključku, da je naročnik ravnal v nasprotju s temeljnimi načeli javnega naročanja in določbo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je brez pozivanja na prevode sprejel referenčna potrdila izbranega ponudnika, ki so v italijanskem jeziku. Državna revizijska komisija zato ugotavlja, da gre navedbe vlagatelja, povezane s sprejemom referenčnih potrdil v italijanskem jeziku, zavrniti kot neutemeljene.

2. Glede preveritve podatkov v ponudbi izbranega ponudnika, vezanih na izpolnjevanje referenčne zahteve za gospodarski subjekt in kader

Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik opustil dolžnost iz drugega odstavka 89. člena ZJN-3, saj vsebine podatkov in navedb iz ponudbe izbranega ponudnika ni preveril, pri čemer izpostavlja podatke, vezane na izpolnjevanje referenčne zahteve za gospodarski subjekt in kader. Vlagatelj zatrjuje, da bi moral naročnik, upošteva, da je izbrani ponudnik priglasil referenčni projekt, izveden v Republiki Italiji, preveriti, ali je izbrani ponudnik v okviru tega projekta izdelal dokumentacijo, ki po vsebini ustreza DGD in PZI po slovenski zakonodaji, in ali je bila ta dokumentacija izdelana za objekt, ki ima status kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Vlagatelj tudi zatrjuje, da dokazila, ki jih je naknadno predložil izbrani ponudnik, sama po sebi ne dokazujejo, da je nominirani kader v okviru priglašene referenčnega posla nastopal v vlogi vodje projekta.

V obravnavanem primeru je naročnik, kar med strankama ni sporno, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil pogoje za sodelovanje, ki se nanašajo na tehnično in strokovno sposobnost. Naročnik je (med drugim) zahteval, da ponudniki izkažejo izvedbo vsaj enega projekta, ki obsega izdelavo DGD in PZI za vsaj en objekt s statusom kulturne dediščine. Nadalje je naročnik zahteval, da ponudniki kot vodjo projekta nominirajo osebo, ki je bila imenovana kot vodja projekta pri vsaj enem projektu, ki obsega izdelavo DGD in PZI za vsaj en objekt s statusom kulturne dediščine. Kot dokazilo za omenjeni zahtevi je naročnik zahteval, da ponudnik predložijo izpolnjen obrazec *»Seznam referenčnih poslov«* in s strani referenčnega naročnika potrjeno referenčno potrdilo (glej točko 5.C. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila).

Med strankama revizijskega postopka je nesporno, da se je izbrani ponudnik v ponudbi z namenom izkazovanja omenjenih zahtev skliceval na projekt, izveden v Italiji (*»Complesso conventuale del »Sacro Cuore« di Rio di Pusteria in casa di riposo e cura«*), in v ta namen predložil (s strani referenčnega naročnika potrjeni) referenčni potrdili (v italijanskem jeziku). Iz odstopljene spisovne dokumentacije je razvidno, da je naročnik (po prejemu vlagateljevega poziva k odpravi nezakonitosti z dne 30. 3. 2026 in po razveljavitvi prve odločitve o oddaji naročila) na izbranega ponudnika naslovil poziv z dne 7. 4. 2026. Čeprav je naročnik ta poziv naslovil *»Poziv na dopolnitev ponudbe«*, pa naročnik z njim, glede na njegovo vsebino, izbranega ponudnika ni pozval k dopolnitvi ponudbe po petem odstavku 89. člena ZJN-3, pač pa ga je pozval k predložitvi dodatni dokazil z namenom preveritve podatkov po drugem odstavku 89. člena ZJN-3. Iz vsebine poziva z dne 7. 4. 2026 namreč ne izhaja, da bi naročnik pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika ugotovil pomanjkljivosti v smislu, da bi v ponudbi umanjkali dokumenti ali

posamezni relevantni podatki, vezani na priglašeni referenčni projekt, pač pa je naročnik, sklicujoč se na drugi odstavek 89. člena ZJN-3, navedel, da, ker ne more sam preveriti dejstev v zvezi s priglašeno referenco, poziva izbranega ponudnika na predložitev dodatnih dokazil, vezanih na priglašeni referenčni projekt, in sicer, da je bila izdelana DGD in PZI v navedeni vrednosti, da je bila PZI dokumentacija izdelana za objekt s statusom kulturne dediščine in da je bil nominirani kader imenovan kot vodja projekta. Izbrani ponudnik je odgovoru pojasnil, da je vrednost izdelane dokumentacije razvidna iz referenčnega potrdila, poleg tega je (med drugim) predložil načrte in del pogodbe.

Ker je torej naročnik s pozivom z dne 7. 4. 2026 na podlagi drugega odstavka 89. člena ZJN-3 (ki določa, da naročnik pred oddajo javnega naročila preveri obstoj in vsebino podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo) preverjal vsebino podatkov iz ponudbe izbranega ponudnika, gre navedbe vlagatelja, da je naročnik opustil obveznost iz drugega odstavka 89. člena ZJN-3 razumeti na način, da vlagatelj naročniku očita neustrezno oz. nezadostno preveritev podatkov v ponudbi izbranega ponudnika. Vendar morebitna neustrezna oz. nezadostna preveritev podatkov (kot tudi ne opustitev ravnanja po drugem odstavku 89. člena ZJN-3), sama po sebi še ne predstavlja ravnanja naročnika, ki bistveno vpliva na oddajo javnega naročila (prim. 16a. člen ZPVPJN). Na oddajo javnega naročila bistveno vpliva naročnikov zaključek, da je ponudba izbranega ponudnika dopustna oz. skladna z vsemi zahtevami, določenimi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Povedano drugače, pri presoji naročnikovega ravnanja pri oddaji javnega naročila, ni ključno, ali je naročnik (ustrezno in v zadostni meri) preveril obstoj in vsebino podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe izbranega ponudnika, pač pa, ali je naročnik pravilno zaključil, da je izbrani ponudnik s ponudbo (in njenimi morebitnimi dopustnimi popravki) izkazal izpolnjevanje zahtev dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. To pomeni, da vlagatelj zgolj z navedbami, da naročnik ni (ustrezno in v zadostni meri) preveril obstoja in vsebine podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe izbranega ponudnika, ne more že izkazati nezakonnosti naročnikove odločitve, ko je zadevno javno naročilo oddal izbranemu ponudniku. Vlagatelj mora za uspeh z zahtevkom za revizijo zatrjevati, da če bi naročnik (ustrezno in v zadostni meri) preveril obstoj in vsebino podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe izbranega ponudnika, bi ugotovil, da izbrani ponudnik ne izkazuje izpolnjevanja zahtev dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Šele če vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje in dokazuje, da izbrani ponudnik ne izpolnjuje zahtev iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, je mogoča presoja pravilnosti naročnikovega ravnanja, vezana na dolžnost iz drugega odstavka 89. člena ZJN-3.

V obravnavanem primeru vlagatelj v postopku pravnega varstva ne zatrjuje, da referenčni projekt, ki ga je v ponudbi priglasil izbrani ponudnik, ni skladen z zahtevami naročnika. Vlagatelj v postopku pravnega varstva tako ne zatrjuje, da izbrani ponudnik v okviru priglašene referenčnega projekta ni izdelal DGD in PZI za objekt s statusom kulturne dediščine oz. da nominirani kader ni sodeloval pri projektu, v okviru katerega sta bila izdelala DGD in PZI za objekt s statusom kulturne dediščine. Vlagatelj tudi ne zatrjuje, da iz predloženih referenčnih potrdil (potrjenih s strani referenčnega naročnika) ne izhaja, da je izbrani ponudnik v okviru referenčnega projekta izdelal DGD in PZI za objekt s statusom kulturne dediščine, nasprotno, vlagatelj navaja, da sta v referenčnem potrdilu za sporni projekt navedeni kratici DGD in PZI in da iz predloženega referenčnega potrdila izhaja, da ima referenčni objekt status kulturne dediščine.

Pač pa vlagatelj navaja, da (ker je naročnik opustil dolžnost iz drugega odstavka 89. člena ZJN-3) ni izkazano, da je dokumentacija, ki jo je izbrani ponudnik izdelal v okviru priglašene referenčnega projekta, po vsebini primerljiva z DGD in PZI v smislu slovenske zakonodaje, in da ni nujno, da je bila dokumentacija izdelana za objekt s status kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Vendar pa so vlagateljeve navedbe v tem splošne in nedoločne ter ostanejo na ravni neopredeljivih dvomov in ugibanj. Vlagatelj, ki je na podlagi vpogleda v ponudbo

izbranega ponudnika seznanjen s tem, na kateri konkretni referenčni projekt se sklicuje izbrani ponudnik, namreč ne pojasni, kakšno dokumentacijo po vsebini naj bi v okviru priglašenega referenčnega projekta izdelal izbrani ponudnik in zakaj naj ta po vsebini ne bi bila primerljiva z DGD in PZI. Ob tem gre pojasniti, da četudi italijanska zakonodaja ne pozna projektne dokumentacije, ki bi bila »neposredni ekvivalent« DGD in PZI, je na vlagatelju, da v zahtevku za revizijo najprej konkretno navede, v čem se kaže vsebinska razlika med dokumentacijo, ki jo je izdelal izbrani ponudnik, ter DGD in PZI, kot sta urejena v slovenski zakonodaji. Vlagatelj tudi ni konkretiziral, zakaj naj objekt, za katerega je izbrani ponudnik izdelal projektno dokumentacijo, ne bi bil objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje, pač pa zgolj zatrjuje, da ni nujno, da je bil objekt statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Ker vlagatelj dvomov o tem, da je bila v okviru priglašenega referenčnega projekta izdelana dokumentacija, ki je po vsebini primerljiva z DGD in PZI, za objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje, ni konkretiziral, gre ugotoviti, da vlagatelj v obravnavanem delu svojega trditvenega (še manj pa dokaznega) bremena ni izpolnil, saj ni podal ustrezne dejstvene podlage (prim. drugi odstavek 15. člena ZPVPJN), ki bi omogočala zaključek, da v okviru referenčnega projekta ni bila izdelana dokumentacija v smislu DGD in PZI za objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje in da je posledično naročnik nepravilno zaključil, da priglašen referenčni projekt skladen z zahtevami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Ker je v postopku pravnega varstva trditveno-dokazno breme prvenstveno na vlagatelju, bi moral vlagatelj v postopku pravnega varstva zatrjevati in dokazati, da projektna dokumentacija, izdelana v okviru referenčnega projekta, po vsebini ni primerljiva z DGD in PZI, in da objekt, za katerega je bila izdelana projektna dokumentacija, ni objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Šele, če in ko bi vlagatelj zmožl trditveno in dokazno breme, bi se na naročnika prevalilo trditveno-dokazno breme, in sicer, da zatrjuje (in dokaže), da so očitki v zahtevku za revizijo neutemeljeni oz. da je projektna dokumentacija, izdelana v okviru referenčnega projekta, po vsebini primerljiva z DGD in PZI, in da je objekt, za katerega je bila izdelana projektna dokumentacija, objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje. Ker vlagatelj ni zmožl trditveno-dokaznega bremena, se trditveno-dokazno breme ni prevalilo na naročnika. Zato Državna revizijska komisija ni presojala, ali je naročnik iz razlogov, navedenih v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo, upravičeno zaključil, da je projektna dokumentacija, izdelana v okviru referenčnega projekta, po vsebini primerljiva z DGD in PZI, in da je objekt, za katerega je bila izdelana projektna dokumentacija, objekt s statusom kulturne dediščine v smislu slovenske zakonodaje.

V zvezi z revizijskimi navedbami, vezanimi na vlogo nominirane osebe M. Z. v referenčnem projektu, gre ugotoviti, da vlagatelj tudi v tem delu zgolj izraža dvome o ustrezni vlogi nominiranega kadra v referenčnem projektu. Vlagatelj namreč ne zatrjuje, da nominirana oseba M. Z. v okviru priglašenega referenčnega posla ni bila vodja projekta, in tudi ne pojasni, katera oseba naj bi pri priglašenem referenčnem projektu dejansko nastopala kot vodja projekta. Prav tako vlagatelj ne zatrjuje, da iz s strani referenčnega naročnika potrjenega referenčnega potrdila, ki ga je naročnik zahteval v izkaz izpolnjevanja kadrovske zahteve, ne izhaja, da oseba M. Z. ni bila vodja projekta. Pač pa vlagatelj zatrjuje, da dokazila, ki jih je izbrani ponudnik predložil na podlagi naročnikovega poziva z dne 7. 4. 2026, sama po sebi ne dokazujejo, da je oseba M. Z. v okviru referenčnega projekta nastopala v vlogi vodje projekta. Tudi če bi se kot utemeljene izkazale navedbe vlagatelja, da naknadno predložena dokazila ne potrjujejo, da je oseba M. Z. v okviru priglašenega referenčnega projekta nastopala v vlogi vodje projekta, to ne bi omogočalo tudi že zaključka, da naročnik ob sprejemu odločitve o oddaji naročila ni razpolagal z dokazilom, da je ta oseba nastopala v vlogi vodje projekta. Vlagatelj namreč spregleda, da je izbrani ponudnik predložil potrjeno referenčno potrdilo za nominiran kader, ob tem pa vlagatelj, kot že pojasnjeno, ne zatrjuje pomanjkljivosti v zvezi s predloženim potrdilom in tako ne zatrjuje, da referenčni

naročnik ni potrdil, da je nominirani kader v okviru referenčnega projekta nastopal v vlogi vodje projekta. Vlagateljeve navedbe, da se za vodjo projekta zahteva vpis (oz. začasna registracija) v italijanski pristojni zbornici in da za nominirani kader takšen vpis ni izkazan, niso pravočasne, saj jih vlagatelj podal šele v vlogi v dne 2. 6. 2026, s katero se je opredelil do navedb izbranega ponudnika. Če namreč vlagatelj, upošteva šest odstavek 29. člena ZPVPJN, v vlogi, s katero se opredeli do naročnikovih navedb v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo, ne sme navajati novih kršitev in novih dejstev ter predlagati novih dokazov, sme še toliko manj navajati nove kršitve in nova dejstva ter predlagati nove dokaze v nadaljnjih vlogah v postopku pravnega varstva. Ne glede na navedeno pa gre dodati, da vlagatelj tudi s temi navedbami izraža zgolj dvome o zahtevani vlogi nominiranega kadra v referenčnem projektu, saj niti ne zatrjuje, da oseba M. Z. v času izvajanja referenčnega projekta ni bila vpisana v ustrezno italijansko zbornico, pač pa zgolj zatrjuje, da ni izkazano, da je bila vpisana, pri čemer gre poudariti, da naročnik v okviru dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval, da ponudniki izkažejo, da je bila oseba, ki je v okviru referenčnega projekta nastopala v vlogi vodje projekta, v času trajanja referenčnega projekta vpisana v ustrezno zbornico.

Ker vlagatelj ni podal ustrezne dejstvene podlage, ki bi omogočala zaključek, da oseba M. Z. v okviru referenčnega projekta ni nastopala v vlogi vodje projekta, se na naročnika ni prevažilo trditveno-dokazno breme, in sicer, da zatrjuje (in dokaže), da so očitki v zahtevku za revizijo neutemeljeni oz. da je oseba M. Z. nastopala v vlogi vodje projekta. Državna revizijska komisija zato ni presojala, ali je naročnik iz razlogov, navedenih v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo, upravičeno zaključil, da je oseba M. Z. v okviru referenčnega projekta nastopala v vlogi vodje projekta.

Vlagatelj dvomov o pravilnosti naročnikovega zaključka o skladnosti priglašenega referenčnega projekta z zahtevami naročnika tudi ne more utemeljiti z navedbami, da naročnik, če bi bil prepričan o ustreznosti predložene dokumentacije, izbranega ponudnika ne bi pozival k dopolnitvi ponudb. Ponoviti gre, da naročnik izbranega ponudnika ni pozval k dopolnitvi ponudbe v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3, pač pa ga je pozval k predložitvi dodatnih dokazil v smislu drugega odstavka 89. člena ZJN-3. Tudi sicer ni ključno, ali je naročnik ob posredovanju poziva z dne 7. 4. 2026 dvomil v ustreznost priglašenega referenčnega projekta, pač pa je ključno, ali je naročnik na podlagi dokumentacije, s katero je razpolagal ob sprejemu izpodbijane odločitve, upravičeno zaključil, da je izbrani ponudnik izkazal izpolnjevanje referenčnih zahtev. V obravnavanem primeru vlagatelj, kot že pojasnjeno, ustrezne trditvene podlage, ki bi omogočala zaključek, da priglašen referenčni projekt ni skladen z zahtevami, ni podal. Prav tako vlagatelj dvomov o pravilnosti naročnikovega zaključka o skladnosti priglašenega referenčnega projekta z zahtevami naročnika ne more utemeljiti z navedbami, da je naročnik naknadno dopustil zamenjavo reference oz. da je naročnik v pozivu z dne 7. 4. 2026 izbranemu ponudniku sugeriral zamenjavo referenc. Četudi je naročnik izbranega ponudnika seznanil z možnostjo zamenjave referenc, to samo po sebi ne onemogoča zaključka, da ponudba izbranega ponudnika v izpostavljenem delu ni skladna z zahtevami naročnika.

Upošteva navedeno gre ugotoviti, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev, ko je na podlagi dokumentacije, ki jo je v zvezi s priglašenim referenčnim projektom predložil izbrani ponudnik, zaključil, da je izbrani ponudnik izkazal izpolnjevanje referenčne zahteve za gospodarski subjekt in kader, določene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

3. Glede zamenjave referenc

Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik izbranemu ponudniku sugeriral in omogočil nedopustno zamenjavo referenc po poteku roka za oddajo ponudb, poleg tega naknadno predloženo

referenčno potrdilo za naknadno priglašeno referenco »Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu« ni podpisano s strani referenčnega naročnika in ne vsebuje vrednosti izdelane projektne dokumentacije. Naročnik na drugi strani zatrjuje, da naknadno priglašene reference »Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu« ni upošteval, ker je bila prvotno priglašena referenca ustrezna.

Kot že pojasnjeno, naročnik je z namenom preveritve podatkov s pozivom z dne 7. 4. 2026 izbranega ponudnika pozval na predložitev dodatnih dokazil, vezanih na referenčni projekt »Complesso conventuale del »Sacro Cuore« di Rio di Pusteria in casa di riposo e cura«, na katerega se je izbrani ponudnik, kot je to razvidno iz predloženega obrazca »Seznam referenčnih poslov«, skliceval z namenom izkazovanja kadrovske zahteve ter zahtev, določenih v točki 5.C.1. in točki 5.C.2. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da se je izbrani ponudnik v odgovoru na poziv z dne 7. 4. 2026 skliceval (tudi) na novo referenco oz. na naknadno priglašen referenčni projekt, saj je v povezavi z zahtevo, določeno v točki 5.C.1 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, in kadrovsko zahtevo (med drugim) predložil referenčno potrdilo za referenčni projekt »Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu«, na katerega se v ponudbi (natančneje v obrazcu »Seznam referenčnih poslov«) ni skliceval. Vendar pa je iz navedb naročnika v odločitvi o zavrniti zahtevka za revizijo razvidno, da naročnik presoje dopustnosti ponudbe izbranega ponudnika ni oprl na ta naknadno priglašen referenčni projekt, pač pa na referenčni projekt, ki ga je izbrani ponudnik priglasi že v ponudbi, predloženi do poteka roka za predložitev ponudb (tj. referenčni projekt »Complesso conventuale del »Sacro Cuore« di Rio di Pusteria in casa di riposo e cura«).

V povezavi z zahtevo, določeno v točki 5.C.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, je izbrani ponudnik v odgovoru na poziv z dne 7. 4. 2026 sicer navedel, da priglašeno referenco »Complesso conventuale del »Sacro Cuore« di Rio di Pusteria in casa di riposo e cura« nadomešča z referenco »Prenova Švicarije v Ljubljani«, za katero je tudi predložil referenčno potrdilo, vendar pa gre na podlagi vpogleda v ponudbo izbranega ponudnika, predloženo do poteka roka za oddajo ponudb, ugotoviti, da je izbrani ponudnik z namenom izkazovanja zahteve, določene v točki 5.C.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, v obrazcu »Seznam referenčnih poslov« navedel dva referenčna projekta, in sicer »Complesso conventuale del »Sacro Cuore« di Rio di Pusteria in casa di riposo e cura« ter »Prenova Švicarije v Ljubljani«. Ker je torej izbrani ponudnik referenčni projekt »Prenova Švicarije v Ljubljani« priglasi že v ponudbi in v zvezi z njim že v ponudbo predložil potrjeno referenčno potrdilo (ki je identično referenčnemu potrdilu, predloženem v okviru odgovora na poziv z dne 7. 4. 2026), Državna revizijska komisija ne more pritrditi navedbam vlagatelja, da je izbrani ponudnik naknadno zamenjal referenco oz. da referenčni projekt »Prenova Švicarije v Ljubljani« predstavlja naknadno priglašeno referenco.

Ker torej naročnik pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika ni upošteval naknadno priglašenega referenčnega projekta »Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu«, na referenčni projekt »Prenova Švicarije v Ljubljani« pa se je izbrani ponudnik skliceval že v ponudbi, se za ta postopek pravnega varstva kot nerelevantne izkažejo navedbe vlagatelja glede nedopustnosti zamenjave referenc in navedbe o neustreznosti naknadno priglašenega referenčnega projekta »Hiša na Glavnem trgu 2 v Novem mestu«. Državna revizijska komisija zato omenjenih navedb vlagatelja ni vsebinsko presojala.

4. Glede samoiniciativnega popravka ponudbe izbranega ponudnika

Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik izbranemu ponudniku omogočil samoiniciativne posege v ponudbo, ki presegajo okvir dopustnih pojasnil in dopolnitev ter pomenijo njeno nedovoljeno vsebinsko spremembo, in sicer glede podatka o odstotku del, ki bo oddan v podizvajanje, glede

višine finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in glede podatka o sodelovanju z drugimi subjekti. Naročnik na drugi strani zatrjuje, da izbranega ponudnika ni pozval na popravilo ponudbe v tem delu, ker je napake v ponudbi izbranega ponudnika v tem delu štel za nebitvene napake.

Med strankama je nesporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v poziv naročnika z dne 7. 4. 2026, da naročnik izbranega ponudnika ni pozval na popravilo ponudbe v delu, ki se nanaša na odstotek del, ki bo oddan v podizvajanje, višino finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in na podatek o sodelovanju z drugimi subjekti. Nadalje je med strankama nesporno, potrjeno pa tudi z vpogledom v ponudbo izbranega ponudnika in v odgovor izbranega ponudnika na poziv z dne 7. 4. 2026, da je izbrani ponudnik po poteku roka za oddajo ponudb predložil obrazec OBR-1, v katerem je (glede na predložen obrazec do poteka roka za oddajo ponudb) spremenil odstotek del, ki bo oddan v podizvajanje, obrazec OBR-7, v katerem je (glede na prvotno predložen obrazec) spremenil nominalno vrednost finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, in lasten obrazec ESPD, v katerem je (glede na prvotno predložen ESPD) spremenil podatke glede sodelovanja z drugimi gospodarskimi subjekti pri postopku oddaje javnega naročila. Upošteva se navedeno vlagatelj pravilno navaja, da je izbrani ponudnik samoiniciativno, brez poziva naročnika, posegel v izpostavljeni del ponudbe.

Glede ponudnikove možnosti samoiniciativnega posega v predloženo ponudbo, gre pojasniti, da je institut dopolnjevanja, pojasnjevanja oz. popravljanja ponudb (med drugim) urejen v 89. členu ZJN-3. Državna revizijska komisija že večkrat pojasnila (prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-029/2017, 018-018-068/2017, 018-088/2017, 018-037/2019, 018-098/2020), da je glede na dikcijo petega odstavka 89. člena ZJN-3 (*»lahko naročnik zahteva«*) možnost pojasnjevanja, dopolnjevanja ali popravljanja ponudbe odvisna od naročnika – naročnik lahko namreč (ob upoštevanju omejitev iz šestega odstavka 89. člena ZJN-3) v primerih, ki so navedeni v petem odstavku 89. člena ZJN-3, od ponudnika zahteva, da predloži manjkajoče dokumente ali jih dopolni, popravi ali pojasni, nima pa naročnik dolžnosti omogočiti dopolnjevanja ali popravljanja ponudb. Pozivanje k pojasnjevanju, dopolnjevanju ali popravljanju ponudb torej ni naročnikova dolžnost, pač pa gre le za možnost, za katero se naročnik lahko odloči, pri čemer pa mora strogo upoštevati določila lastne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ter vse ponudnike obravnavati enakopravno. To na drugi strani tudi pomeni, da ponudnik ni upravičen samovoljno, brez poziva naročnika na podlagi petega odstavka 89. člena ZJN-3, pojasnjevati, dopolnjevati, spreminjati ali popravljati ponudbe. Sprejeti stališče, da lahko ponudnik samovoljno popravlja ponudbo bi (v primerih, ko ne obstoji dolžnost naročnika k pozivanju na popravilo ponudbe) pomenilo poseg v naročnikovo diskrecijo, da se sam odloči, ali bo ponudnike pozival na popravilo ponudb.

Pritrditi gre zato vlagatelju, da izbrani ponudnik ni bil upravičen samovoljno po poteku roka za oddajo ponudb popravljanje oz. spreminjanje nekaterih podatkov iz ponudbe, vendar pa iz navedb naročnika v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo izhaja, da pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika ni upošteval samoiniciativnih popravkov ponudbe izbranega ponudnika, pač pa je izpodbijano odločitev oprl na ponudbo, oddano do poteka roka za oddajo ponudb, oz. da je pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika upošteval podatke o odstotku del, ki bo oddan v podizvajanje, o višini finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in o sodelovanju z drugimi subjekti, kot izhajajo iz ponudbe, predložene do poteka roka za oddajo ponudb. Ker torej izpodbijana odločitev temelji na ponudbi, oddani do poteka roka za oddajo ponudb, in ne na samoiniciativnem popravku ponudbe izbranega ponudnika, je treba v nadaljevanju presoditi, ali mogoče naročniku očitati kršitve, ko je sprejel ponudbo izbranega ponudnika z vsebino, predloženo do poteka roka za oddajo ponudb.

Že na tem mestu gre pojasniti, da vlagatelj sicer pravilno navaja, da je natančnost in skrbnost pri pripravi ponudbe ter njena skladnost z vsemi naročnikovimi zahtevami temeljni interes in dolžnost vsakega ponudnika, posledice neizpolnitve te dolžnosti pa nosi ponudnik, vendar pa vsaka pomanjkljivost v ponudbi še ne narekuje njene zavrnitve. Skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 lahko naročnik v določenih primerih zahteva dopolnitev, pojasnilo, spremembo oz. popravo ponudbe; očitne ali nebistvene napake v ponudbi pa lahko naročnik spregleda.

Naročnik je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval, da ponudniki v OBR-1 predstavijo, ali nastopajo sami, s partnerji ali/in podizvajalci; za primer nastopa s partnerji je naročnik predvidel predložitev izpolnjenega obrazca OBR-1A, za primer nastopa s podizvajalci pa predložitev za vsakega podizvajalca izpolnjenega obrazca OBR-4, v katerem so ponudniki (poleg osnovnih podatkov o podizvajalcu) navedli vrsto del oz. vrsto blaga, ki jih bo podizvajalec izdelal oz. dobavil, ter količino in vrednost del podizvajalca. Naročnik je v OBR-1 predvidel, da ponudniki predstavijo delež pogodbenih obveznosti, ki ga prevzema sam, delež pogodbenih obveznosti, ki ga prevzemajo partnerji, in delež pogodbenih obveznosti, ki ga prevzemajo podizvajalci. Ponudniki v ESPD obrazcu (točka A, del II obrazca ESPD) predstavijo, ali pri postopku oddaje javnega naročila sodelujejo z drugimi subjekti, pri čemer gre pojasniti, da gospodarski subjekt ta del obrazca ESPD izpolni v primeru skupne ponudbe. Ta del ESPD obrazca je namenjen predstavitvi subjektov, ki so si pri javnem naročilu prirejeni, ne pa podrejeni, torej predstavitvi partnerjev in ne podizvajalcev (smis. prim. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-128/2018, 018-84/2020, 018-198/2022).

Izbrani ponudnik je v ponudbo predložil izpolnjen obrazec OBR-1, iz katerega je razvidno, da nastopa s podizvajalci, ter šest izpolnjenih obrazcev OBR-4, v katerih je za vsakega podizvajalca opredelil dela, ki jih ta podizvajalec prevzema ter (nominalno) vrednost prevzetih del (brez DDV), medtem ko obrazca OBR-1A izbrani ponudnik ni predložil. Izbrani ponudnik je v svojem ESPD obrazcu, predloženim do poteka roka za predložitev ponudb, navedel, da sodeluje skupaj z drugimi subjekti in da je sam vodilni ponudnik v skupini ponudnikov, poleg tega je navedel tistih šest gospodarskih subjektov, za katere je predložil izpolnjene obrazce OBR-4.

Upošteva se predstavljeni del ponudbe izbranega ponudnika gre ugotoviti, da ta vsebuje pomanjkljivost, saj iz obrazca ESPD za izbranega ponudnika izhaja, da nastopa s partnerji, medtem ko iz obrazca OBR-1 in OBR-4 izhaja, da nastopa s podizvajalci. Vendar pa Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz ponudbe izbranega ponudnika, upošteva se, da je vlagatelj v OBR-1 označil, da nastopa s podizvajalci, da je predložil izpolnjene obrazce OBR-4, ki so namenjeni predstavitvi podizvajalcev, in da obrazcev OBR-1A, ki so namenjeni predstavitvi partnerjev, ni predložil, povsem jasno in nedvoumno izhaja, da izbrani ponudnik nastopa kot samostojni ponudnik, ostali gospodarski subjekti v tej ponudbi pa nastopajo kot podizvajalci, in da so navedbe v ESPD obrazcu posledica napačne izpolnitve tega obrazca oz. da je izbrani ponudnik nepravilno izpolnil tudi del obrazca ESPD, izpolnitev katerega je predvidena zgolj v primeru skupne ponudbe. Ker so iz ponudbe izbranega ponudnika razvidne vloge udeleženih gospodarskih subjektov in ker je iz ponudbe izbranega ponudnika razvidno, da ne sodeluje z drugimi subjekti v smislu A točke II dela obrazca ESPD, je smel naročnik podatke v ESPD obrazcu opredeliti kot nebistveno napako ponudbe, ki jo lahko (skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3) spregleda. V zvezi z navedbami vlagatelja, da podatka o sodelovanju z drugimi subjekti ni mogoče objektivno preveriti za nazaj, gre še dodati, da je iz ponudbe izbranega ponudnika, predložene do poteka roka za oddajo ponudb, razvidna poslovna volja izbranega ponudnika, da odda ponudbo s podizvajalci (in ne s partnerji), zato spregled napake v ESPD obrazcu ne predstavlja posega v poslovno voljo izbranega ponudnika, kot tudi ne posega v vsebino oddane ponudbe. Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da naročniku ni mogoče očitati kršitev, ko je pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika spregledal napačno navedene podatke v obrazcu ESPD za izbranega ponudnika.

Izbrani ponudnik je v obrazcu OBR-1 navedel, da bo sam prevzel 59 % pogodbenih obveznosti, podizvajalcem pa bo oddanih 41 % pogodbenih obveznosti. Iz predloženih obrazcev OBR-4 izhaja, da skupna vrednost del, ki jih prevzemajo vsi podizvajalci skupaj, znaša 48.330,00 EUR brez DDV, iz ponudbenega predračuna izbranega ponudnika pa izhaja, da ponudbena cena izbranega ponudnika brez DDV znaša 115.000,00 EUR. Posledično gre ugotoviti, kar med strankama ni sporno, navedenemu pa smiselno pritrjuje tudi izbrani ponudniki, da seštevek vrednosti vseh del, oddanih podizvajalcem, kot izhajajo iz obrazcev OBR-4, ne predstavlja 41 % pogodbene vrednosti, kot je to navedeno v obrazcu OBR-1.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je v obrazcu OBR-1 naveden podatek o deležu pogodbenih del, ki bo oddan v podizvajanje, mogoče šteti za očitno napako, ki jo lahko naročnik, skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3, spregleda. Državna revizijska komisija je že večkrat pojasnila (prim. npr. odločitve št. 018-014/2017-5, 018-194/2018-9, 018-151/2019-6 in 018-165/2020-4), da je potrebno očitnost napake presojati z vidika možnosti njenega odkritja oz. ugotovitve. Napaka je očitna le, če jo je v objektivnem smislu moč zaznati na prvi pogled (prima facie), kar pomeni, da jo je mogoče ugotoviti neposredno, ne pa šele z dodatnim pojasnjevanjem posameznih okoliščin stanja, poleg tega mora biti pravilen podatek naročniku znan (posledično pa tudi na objektivni ravni preverljiv) že ob ugotovitvi očitne napake. Za opredelitev pomanjkljivosti v ponudbi za očitno napako morata tako biti izpolnjena dva pogoja: da jo je mogoče zaznati na prvi pogled in da je naročniku pravilen podatek znan.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je v obravnavanem primeru, ko je iz obrazcev OBR-4 za vsakega imenovanega podizvajalca razvidna vrednost del, ki jih ta podizvajalec prevzema, iz ponudbenega predračuna pa je razvidna ponudbena vrednost, že na prvi pogled mogoče ugotoviti, da v obrazcu OBR-1 naveden odstotek del, ki bo oddan v podizvajanje, ni pravilen, ob tem pa je mogoče tudi ugotoviti pravilen podatek. Naročnik je namreč lahko ob upoštevanju skupne vrednosti del, ki jo prevzemajo podizvajalci, in ob upoštevanju skupne ponudbene cene, lahko izračunal delež pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje. V zvezi z navedbami izbranega ponudnika, da podatek o deležu pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje, ne predstavlja objektivno preverljivega podatka, gre pojasniti, da je ta podatek izveden iz drugih ponudbenih podatkov, in sicer iz podatkov o vrednosti del, ki jih bo prevzel vsak posamezen podizvajalec, ter skupne ponudbene cene - te podatke je izbrani ponudnik v ponudbi jasno in nedvoumno predstavil, zato je mogoče s pravilnim izračunom izračunati (skupni) delež pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje. Volja izbranega ponudnika, kateri del javnega naročila in v kakšni vrednosti, prevzame posamezni nominiran podizvajalec, je razvidna iz obrazcev OBR-4, posledično pa je iz ponudbe izbranega ponudnika razvidna njegova poslovna volja, kakšen delež pogodbenih obveznosti odda v podizvajanje. S spregledom napake v obrazcu OBR-1 oz. z upoštevanjem pravilnega podatka glede deleža pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje, se zato ne posega v poslovno voljo izbranega ponudnika, kot tudi ne v vsebino predložene ponudbe.

Navedenega ne spreminja vlagateljevo sklicevanje na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-183/2020, saj zaradi bistveno drugačnega dejanskega stanja navedena zadeva z obravnavano zadevo ni primerljiva. V navedeni zadevi namreč na podlagi takratne prijave ni bilo mogoče razbrati podatka, kolikšen delež javnega naročila bo oddan v podizvajanje, medtem ko je v obravnavanem primeru mogoče podatek o deležu pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje, izračunati ob upoštevanju podatkov, navedenih v obrazcih OBR-4, in skupne ponudbene cene. Tudi odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-087/2019 zaradi bistveno drugačnega dejanskega stanja ni primerljiva z obravnavano zadevo. V navedeni zadevi bi za odpravo pomanjkljivosti v ponudbi (ponudnik je le del storitev, izvajanje katerih je naročnik zahteval v vpis v posebno evidenco oddal v podizvajanje, del teh storitev pa je prevzel sam,

čeprav ni bil vpisan v zahtevano evidenco) bila potrebna sprememba ponudbe v delu, kdo bo izvedel del javnega naročila oz. kakšen delež javnega naročila bo oddan v podizvajanje. V obravnavanem primeru pa so v obrazcu OBR-4 jasno opredeljeni podatki o tem, kateri subjekt prevzema katera dela in v kakšni vrednosti, ti podatki pa se z naknadnim pravilnim izračunom skupnega deleža pogodbenih obveznosti, ki bo oddan v podizvajanje, ne spremenijo. Upoštevaje navedeno gre ugotoviti, da naročniku ni mogoče očitati kršitev, ko je pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika spregledal v obrazcu OBR-1 napačno navedeno odstotek del, ki bo oddan v podizvajanje.

Naročnik je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (glej točki 2.12. in 5.D. ter 11. člen vzorca pogodbe) predvidel finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini 10 % pogodbene vrednosti z vključenim DDV, ki ga bo moral predložiti izvajalec (tj. izbrani ponudnik) ob podpisu pogodbe (glej točko 2.12. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) oz. v roku 15 dni po podpisu pogodbe (glej 15. člen vzorca pogodbe). Iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja, da bo pogodba sklenjena pod odložnim pogojem oz. da si naročnik za primer nepredložitve finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti pridržuje pravico odstopa od pogodbe.

V zvezi s finančnim zavarovanjem za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti so bili ponudniki dolžni v ponudbo predložiti izpolnjen in podpisan obrazec OBR-7 – Izjava ponudnika, ki ga je vnaprej pripravil naročnik z naslednjo vsebino:

»Izjavljamo, da bomo, v kolikor bomo izbrani [...] kot najugodnejši, priskrbeli nepreklicno in brezpogojno finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini _____ € (10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV) [...]«.

Poleg tega so bili ponudniki dolžni v ponudbo predložiti podpisan vzorec pogodbe, ki v 11. členu določa obveznost izvajalca, da najkasneje v 15 dneh po sklenitvi pogodbe izroči naročniku instrument finančnega zavarovanja v višini 10 % pogodbene vrednosti z DDV. Kot del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila je naročnik pripravil tudi vzorec finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, katerega ponudnikom, tako kot samega finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, ni bilo treba predložiti v ponudbo.

Izbrani ponudnik je v ponudbo predložil izpolnjen in podpisan obrazec OBR-7 – Izjava ponudnika, s katerim je izjavil, da bo zagotovil finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini *»11.500,00 EUR (10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV)«.* Nominalni znesek finančnega zavarovanja v višini 11.500,00 EUR je izbrani ponudnik vpisal tudi v vzorcu menične izjave. Ugotoviti gre, kar med strankama ni sporno, da je izbrani ponudnik v obrazcu OBR-7 vpisal preizek nominalni znesek. Ponudbena vrednost ponudbe izbranega ponudnika z DDV namreč znaša 140.300,00 EUR, 10 % od te vrednosti pa znaša 14.030,00 EUR, in ne 11.500,00 EUR, kot je vpisal izbrani ponudnik.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je nominalni zapis višine finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v obrazcu OBR-7 (ki ga je izbrani ponudnik ponovil v vzorcu menične izjave) mogoče opredeliti kot očitno napako v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3, ki jo lahko naročnik spregleda. V obravnavanem primeru je iz ponudbenega predračuna izbranega ponudnika razvidna ponudbena vrednost (brez in) z DDV, zato je že na prvi pogled mogoče ugotoviti, da v obrazec OBR-7 vpisan nominalni znesek ni pravilen in da vpisani nominalni znesek predstavlja 10 % od ponudbene vrednosti izbranega ponudnika brez DDV. Ob ugotovitvi napake je naročnik razpolagal tudi z izjavo izbranega ponudnika, da bo zagotovil finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v skladu z zahtevo naročnika, tj. v višini 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV. Izbrani ponudnik je namreč z obrazcem OBR-7 izjavil, da bo (če mu bo naročilo oddano) zagotovil finančno zavarovanje za dobro izvedbo

pogodbenih obveznosti v višini »11.500,00 EUR (10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV)«, kar pomeni, da je izbrani ponudnik s spornim obrazcem izjavil, da bo predložil finančno zavarovanje v višini 11.500,00 EUR, sočasno pa je izjavil, da bo predložil finančno zavarovanje v višini 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV. Ker zapis nominalnega zneska višine finančnega zavarovanja predstavlja konkretizacijo opisno navedene višine finančnega zavarovanja (tj. 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV), gre šteti, da je izbrani ponudnik, skladno z zahtevo naročnika izjavil, da bo predložil finančno zavarovanje v višini 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV, zmotil pa se je pri navedbi nominalnega zneska. Ker nominalni znesek predstavlja podatek, ki je izveden iz drugega podatka, tj. iz podatka o pogodbeni vrednosti z vključenim DDV – ta podatek pa je izbrani ponudnik v ponudbi jasno in nedvoumno predstavil – je lahko naročnik ugotovil tudi pravilni nominalni znesek.

Vlagatelj s sklicevanjem na odločitvi Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-012/2023 in 018-010/2024 ne more uspeti, saj se omenjeni zadevi nanašata na finančno zavarovanje za resnost ponudbe in ne na izjavo ponudnika v zvezi s finančnim zavarovanjem za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti. Zavrnuti gre smiselne navedbe vlagatelja, da izbrani ponudnik zaradi navedbe prenizkega nominalnega zneska finančnega zavarovanja v obrazcu OBR-7 ni predložil ustreznega finančno zavarovanja, saj so ponudniki s predložitvijo obrazca OBR-7 zgolj potrdili strinjanje z naročnikovimi zahtevami, torej da bodo predložili finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini 10% pogodbene vrednosti z vključenim DDV, medtem ko jim finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti ni bilo treba predložiti v ponudbo. Obveznost predložitve finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti bo nastala le za izbranega ponudnika. Ker je izbrani ponudnik že v ponudbi izjavil, da bo zagotovil finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV, ni mogoče pritrditi navedbam vlagatelja, da nominalna vrednost ni objektivno preverljiva. Iz izjave izbranega ponudnika, da bo predložil finančno zavarovanje za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti v višini 10 % od pogodbene vrednosti z vključenim DDV, je razvidna njegova poslovna volja, ki se z upoštevanjem drugačnega nominalnega zneska oz. s spregledom napačno navedenega nominalnega zneska ne spreminja. S spregledom očitne napake v obrazcu OBR-7 oz. z upoštevanjem pravilnega nominalnega zneska finančnega zavarovanja se zato ne posega v poslovno voljo izbranega ponudnika, kot tudi ne v vsebino predložene ponudbe. Upošteva se navedeno gre ugotoviti, da naročniku ni mogoče očitati kršitev, ko je pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika spregledal napačno navedeno nominalno vrednost v obrazcu OBR-7.

5. Sklepno

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati naročnikovih kršitev v postopku oddaje javnega naročila, zato je, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevek za revizijo vlagatelja kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Vlagatelj uveljavlja tudi povračilo stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Ker vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo (glej tretji oz. četrti odstavek 70. člena ZPVPJN), je Državna revizijska komisija, zavrnila zahtevo vlagatelja za povrnitev stroškov.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Marko Medved, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik,
- ministrstvo, pristojno za javna naročila.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.